Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0309

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid käsitlevate aluslepingu sätete kohaldamine ning liikmesriikide parlamentide roll ELi õigusloomeprotsessis

Euroopa Parlamendi 27. novembri 2025. aasta resolutsioon subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid käsitlevate aluslepingu sätete kohaldamise ning liikmesriikide parlamentide rolli kohta ELi õigusloomeprotsessis (2025/2042(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping), eriti selle artiklit 5 pädevuste andmise, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse kohta, artikli 10 lõiget 1 esindusdemokraatia kohta, artikli 10 lõiget 2 ELi kodanike esindatuse kohta, artikli 10 lõiget 3 ELi kodanike õiguse kohta osaleda liidu demokraatias, artiklit 11 osalusdemokraatia kohta ja artiklit 12 liikmesriikide parlamentide rolli kohta,

– võttes arvesse ELi lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus)[1] ning ELi lepingu ja ELi toimimise lepingu protokolli nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta)[2],

– võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikleid 2–6, 15 ja 122,

– võttes arvesse oma 7. mai 2009. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete arendamise kohta vastavalt Lissaboni lepingule[3], 16. aprilli 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vaheliste suhete kohta[4], 19. aprilli 2018. aasta resolutsiooni aluslepingute

---

1 ELT C 202, 7.6.2016, lk 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 ELT C 115, 9.5.2008, lk 206.
3 ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 94.
4 ELT C 443, 22.12.2017, lk 40.

nende sätete rakendamise kohta, mis käsitlevad liikmesriikide parlamente[5], ja 17. jaanuari 2024. aasta resolutsiooni aluslepingute nende sätete rakendamise kohta, mis käsitlevad liikmesriikide parlamente[6],

– võttes arvesse oma 22. novembri 2023. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute[7] muutmiseks, eelkõige subsidiaarsuse põhimõtte ja protokolliga nr 2 seotud muudatusettepanekuid,

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet „The future of European competitiveness“ (Euroopa konkurentsivõime tulevik)[8] (Draghi aruanne),

– võttes arvesse komisjoni iga-aastast aruannet subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise ning suhete kohta liikmesriikide parlamentidega,

– arvestades subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ 10. juuli 2018. aasta järeldusi[9],

– võttes arvesse komisjoni 23. oktoobri 2018. aasta teatist „Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rolli suurendamine ELi poliitikakujundamises“ (COM(2018)0703),

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A10-0224/2025),

A. arvestades, et ELi lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõte tagab, et: „Valdkondades, mis ei kuulu liidu ainupädevusse, võtab liit [...] meetmeid ainult niisuguses ulatuses ja siis, kui liikmesriigid ei suuda riigi, piirkonna või kohalikul tasandil piisavalt saavutada kavandatava meetme eesmärke, kuid kavandatud meetme ulatuse või toime tõttu saab neid paremini saavutada liidu tasandil.” arvestades, et see põhimõte kaitseb võimude tasakaalu ELis; arvestades, et ELi lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega on ette nähtud, et ELi meetme sisu

---

5 ELT C 390, 18.11.2019, lk 121.
6 ELT C, C/2024/5714, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 ELT C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
8 Draghi, M., „The future of European competitiveness“, Euroopa Komisjon, 9. september 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.
9 https://commission.europa.eu/document/download/8530a17b-e2b8-4cd4-a68d-597767cfbad7_en?filename=report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en.pdf.

ega vorm ei tohi minna aluslepingute eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale;

B. arvestades, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamine on ELi demokraatliku legitiimsuse ning regulatiivse mõju ja tõhususe tagamiseks hädavajalik; arvestades, et oluline on tagada, et EL austaks oma liikmesriikide mitmekesisust ning väldiks tarbetut regulatiivset koormust liikmesriikidele ja nende õigussubjektidele;

C. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklites 2–6 on ELi ainupädevus, jagatud pädevus ja toetav pädevus selgelt piiritletud;

D. arvestades, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid mainiti esimest korda sõnaselgelt Maastrichti lepingus, et tasakaalustada omavahel Euroopa Liidu suurenevat pädevust ja liikmesriikide suveräänsust; arvestades, et liikmesriikide parlamentide rolli tugevdati aluslepingutele Lissaboni lepinguga lisatud protokolliga nr 2, millega võeti kasutusele varajase hoiatamise süsteem;

E. arvestades, et alates Lissaboni lepingu jõustumisest 2009. aastal on liikmesriikide parlamendid teinud subsidiaarsuse kontrolli ja esitanud põhjendatud arvamusi 577 korral ning esitanud 3 803 seisukohta, kolm kollast kaarti ja mitte ühtegi oranži kaarti;

F. arvestades, et kooskõlas Lissaboni lepingus sätestatud põhimõtetega, eelkõige protokolliga nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta), peab kogu ELi institutsiooniline raamistik tegema järjepidevaid ja pidevaid pingutusi, et tagada riikide parlamentide aktiivne osalemine Euroopa otsustusprotsessis; arvestades, et Lissaboni lepingus sätestatud kollase ja oranži kaardi mehhanisme tuleks tugevdada ning kaaluda tuleks nende mõjususe suurendamist;

G. arvestades, et ainult esimene kolmest kollase kaardi menetlusest on viinud määruse ettepaneku[10] tagasivõtmiseni, teine tõi ühetaolise rakendamise asemel kaasa 20 liikmesriigi vahelise tõhustatud

---

10 Ettepanek võtta vastu nõukogu 21. märtsi 2012. aasta määrus kollektiivse tegutsemise õiguse kasutamise kohta asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kontekstis (COM(2012)0130).

koostöö menetluse[11] ja kolmas ei avaldanud mingit mõju, kuigi 11 liikmesriigi parlamendid esitasid 14 põhjendatud arvamust[12];

H. arvestades, et tänu varajase hoiatamise süsteemile on Euroopa Liidu Kohtus algatatud vaid kaks menetlust, et hinnata subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete õiget kohaldamist; arvestades, et Euroopa Liidu Kohus otsustas mõlemas kohtuasjas, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid ei ole rikutud;

I. arvestades, et kui komisjon ja kaasseadusandjad järgiksid subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet rangelt, võib see aidata vähendada regulatiivset koormust ning muuta õigusloome protsessi tõhusamaks;

J. arvestades, et väljakujunenud tava kohaselt on Euroopa Liidu Nõukogu roteeruval eesistujal parlamentaarne mõõde ning riikide parlamendid osalevad koos Euroopa Parlamendiga arvukatel eri teemasid käsitlevatel parlamentidevahelistel konverentsidel;

K. arvestades, et liikmesriikide parlamendid on ELi õigusloomeprotsessi kaasatud mitte ainult ELi toimimise lepingu protokolli nr 2 erisätete alusel, vaid ka selle kaudu, et nad teevad demokraatliku kontrolli oma riikide valitsuste üle, kes esindavad nõukogus liikmesriikide huve;

L. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikkel 122 on mõeldud kasutamiseks ainult erandlikes ja kriisiolukordades ning seda ei tohiks kuritarvitada muudest aluslepingutes sätestatud menetlustest kõrvalehoidmiseks, eriti kuna see välistaks parlamendi osalemise ja võib seega nõrgendada üldsuse usaldust;

M. arvestades, et komisjoni kui ELi täidesaatva organi üle peaksid kontrolli tegema nii Euroopa Parlament kui ka liikmesriikide parlamendid;

1. kinnitab veel kord subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete põhimõttelist tähtsust ELi õigusliku ja institutsioonilise raamistiku jaoks; tuletab meelde, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtted peaksid olema olulisel kohal komisjoni parema õigusloome käsitluses, mis põhineb kolmel põhiprotsessil – hindamine, sh mõju hindamine, ja sidusrühmadega konsulteerimine;

---

11 Euroopa Prokuratuuri asutamine: kollase kaardi menetlus algatati 2013. aastal ja otsus tõhustatud koostöö kohta võeti vastu 2017. aastal ELi toimimise lepingu artikli 86 alusel.

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/957, millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega, ELT L 173, 9.7.2018, lk 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/957/oj).

kordab, et need põhimõtted on olulised, et kaitsta võimude lahusust ning tagada, et ELi meetmed on vajalikud ja asjakohased;

2. rõhutab, et subsidiaarsuse põhimõtte aluseks olev kavatsus on tagada, et otsused tehakse nii kodanikulähedaselt kui võimalik, samuti kaitsta liikmesriikide võimet võtta vastu otsuseid ja meetmeid ning võimaldada ELil sekkuda, kui liikmesriigid ei suuda meetme eesmärke piisavalt saavutada, kuid kavandatud meetme ulatuse ja mõju tõttu on neid parem saavutada ELi tasandil, kusjuures peamine eesmärk on saavutada võimalikult suur tulemuslikkus ja tagada suurem lähedus kodanikele;

3. tuletab meelde, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtted näevad ette, et ELi institutsioonide võetud meetmed ei tohi minna kaugemale sellest, mis on asjakohane ja vajalik ELi õigusaktidega taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks;

4. rõhutab, et nn aktiivse subsidiaarsuse kontseptsioon, mille on välja töötanud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühm „Teeme vähem, aga paremini“, põhineb konstruktiivsel koostööl kõigi valitsustasandite vahel ELi seadusandliku tsükli igas etapis ELi kodanike hüvanguks;

Komisjoni roll

5. palub komisjonil olla jagatud pädevusse kuuluvate õigusaktide ettepanekute esitamise korral hoolikas ja diskreetne; kutsub komisjoni üles olema ELi meetme õigusliku aluse valikul selge ja põhjalik, et tagada liikmesriikide pädevuste täielik austamine ja õiguslike aluste asjakohane kasutamine; rõhutab, et kogu ELi institutsiooniline raamistik peab tegema järjepidevaid ja pidevaid pingutusi, et tagada riikide parlamentide aktiivne osalemine Euroopa otsustusprotsessis;

6. võtab murega teadmiseks, et komisjon otsustas kava „ReArm Europe“ / „Kaitsevalmidus 2030“, millega võetakse kasutusele 800 miljardit eurot, õigusliku alusena kasutada ELi toimimise lepingu artiklit 122; kutsub komisjoni üles selle kava õiguslikku alust läbi vaatama; nõuab tungivalt, et komisjon tõlgendaks ELi toimimise lepingu artiklit 122 selle algse mõtte alusel, st tegemist on erakorralise ja kriisiohjamise lahendusega, ning arvestades kõigis tulevastes ettepanekutes subsidiaarsuse põhimõtet;

7. rõhutab, et iga komisjoni seadusandlik algatus, mis kuulub jagatud pädevusse, peab olema rangelt piiritletud mõju põhjaliku eelhindamisega, mis näitlikustaks mõjusate meetmete vajadust ja vahendi valikut põhjendatult ja kvantifitseeritult; nõuab, et komisjon põhjendaks liikmesriikide vahelise võrdleva analüüsi abil sõnaselgelt, et õigusaktide ühtlustamine ELi tasandil loob olulist lisaväärtust ega kujuta endast pädevuse varjatud laiendamist; tuletab meelde komisjoni 2018. aasta teatises väljendatud kavatsust lisada oma

parema õigusloome suunistesse hindamistabel ning kasutada seda seadusandlikele ettepanekutele lisatud mõjuhinnangute, hindamiste ja seletuskirjade osana; peab kahetsusväärseks, et seda ei ole seni tehtud; väljendab sellega seoses heameelt Euroopa Regioonide Komitee välja töötatud subsidiaarsuse tabeli üle ja julgustab komisjoni seda kasutama subsidiaarsuse hindamise alusena; nõuab kindlalt, et vaja on rangemat kontrolli ELi toimimise lepingu artiklite 122 ja 352 kasutamise üle õigusliku alusena, ning nõuab, et enne ELi tasandil õigusakti ettepaneku tegemist konsulteeritaks põhjalikumalt seadusandlike volitustega riiklike ja piirkondlike parlamentidega;

8. võtab teadmiseks Prantsusmaa Senati Euroopa asjade komisjoni[13] ühehäälselt väljendatud mure selle pärast, et teatavate ELi seadusandlike ettepanekute õiguslik põhjendus on nõrk, järjest rohkem eelistatakse määruseid direktiividele ning rakendusakte ja delegeeritud õigusakte kasutatakse liiga palju;

9. tuletab meelde, et aluslepingutele lisatud protokolli nr 2 artiklis 5 nõutakse, et komisjon esitaks üksikasjaliku hinnangu selle kohta, kas ta on järginud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid; nõuab tungivalt, et komisjon teeks koos Euroopa Parlamendiga seadusandlike ettepanekute koostamisel süsteemsema subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse analüüsi; tuletab meelde, et subsidiaarsuse kontroll on hea valitsemistava seisukohalt oluline ja et seda ei tohi teha vaid linnukese kirja saamiseks; nõuab nende põhimõtete kohaldamisel suuremat läbipaistvust, seejuures peab iga seadusandlik ettepanek sisaldama üksikasjalikke põhjendusi ELi sekkumise ja meetme lisaväärtuse kohta, samuti selle kohta, kas meede on eesmärke arvesse võttes proportsionaalne;

10. märgib, et komisjoni vastuseid põhjendatud arvamustele tuleks hoolikalt arvesse võtta, isegi kui neid ei toeta suur hulk liikmesriikide parlamente; rõhutab, kui oluline on arvestada liikmesriigi konkreetset olukorda, võttes arvesse ELi õigustraditsioonide ja piirkondlike erinevuste mitmekesisust; väljendab muret selle üle, et on vähe tõendeid selle kohta, et komisjon muudab oma ettepanekuid oluliselt liikmesriikide parlamentide esitatud põhjendatud arvamuste tulemusena;

11. juhib tähelepanu sellele, et uute ELi õigusaktide rakendamine võib tuua kaasa väga suuri kulusid omavalitsustele, eriti äärealadel või hõredalt asustatud piirkondades; on seisukohal, et omavalitsustel peavad olema piisavad rahalised vahendid ELi õiguse rakendamiseks, et võimaldada neil järgida uusi ELi õigusnorme; juhib tähelepanu

---

13 Le Sénat, Commission des affaires européenes, ‘Dérive normative de l’Union européenne – Rapport d’information n° 190 (2024–2025), 4. detsember 2024.

sellele, et need rahalised vahendid peaksid vastama kuludele, mida kohalikud omavalitsused õigusnormide rakendamisel kannavad;

12. juhib tähelepanu sellele, et liikmesriikide parlamendid on kasutanud kollase ja oranži kaardi menetlusi harva; rõhutab, et see ei ole tingitud liikmesriikide parlamentide huvi puudumisest; märgib, et kollase kaardi menetluse vähese kasutamise kohta on mitmeid võimalikke selgitusi, sealhulgas puudulik läbipaistvus ELi õigusloomes, ebapiisavad teadmised ELi õigusloomeprotsessist ja ajapiirangud; on seisukohal, et selle vahendi kasutamisest hoiduvad parlamendid raskendavad nõutava künnise saavutamist; tunnistab, et praegune menetlus on liiga tülikas ja võimalusi täiustamiseks on; tuletab sellega seoses meelde oma varasemaid ettepanekuid pikendada kollase kaardi menetluste tähtaega 12 nädalani ja arutada laiemalt võimalust muuta varajase hoiatamise süsteem vahendiks, mis võimaldab liikmesriikide parlamentidel kujundada ELi poliitikat; tuletab sellega seoses meelde oma viimast resolutsiooni liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamise kohta, milles kutsuti liikmesriike üles tagama, et nende parlamentidel oleks piisavalt vahendeid, et täita oma põhiseaduslikku järelevalverolli, ning milles soovitati liikmesriikide parlamentidel tõhusamalt kasutada ELi parlamentidevahelise teabevahetuse platvormi (IPEX) ja kaasata oma piirkondlikud parlamendid varajase hoiatamise süsteemi kasutamisse;

13. väljendab heameelt komisjoni, Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahelise koordineerimise tõhustamiseks loodud mitteametlike menetluste üle, nagu poliitiline dialoog, raportööride dialoog ja veebisait „National Parliament opinions and Commission replies“ (Riikide parlamentide arvamused ja komisjoni vastused)[14]; nõuab tungivalt, et komisjon uuriks võimalusi, kuidas veelgi parandada konsulteerimist liikmesriikide parlamentidega subsidiaarsusega seotud küsimustes, näiteks luues parlamentidevahelise ELi teabevahetussüsteemi platvormil põhineva ühtse subsidiaarsuse keskuse, kuhu kogutakse ja kus oleksid vabalt kättesaadavad põhjendatud arvamused, aga ka seisukohad, Euroopa Regioonide Komitee arvamused, komisjoni vastused, Euroopa Parlamendi resolutsioonid jne; leiab, et ühtne subsidiaarsuse keskus oleks sobiv koht, kus liikmesriigid saaksid taotleda, et komisjon teeks toetava või koordineeriva õigusakti ettepaneku liikmesriikide ainupädevusse kuuluvas valdkonnas;

14. väljendab heameelt komisjoni hiljutiste pingutuste üle laiendada ja parandada subsidiaarsuse tabelit osana ELi õigusaktide mõju eelhindamisest, kasutades parema õigusloome vahendeid; kutsub komisjoni üles lõimima subsidiaarsuse kontrolli veelgi enam oma poliitikatsüklisse ning tegema subsidiaarsuse hindamisi muu hulgas

---

14 https://national-parliaments-opinions.ec.europa.eu/home.

institutsioonidevaheliste läbirääkimiste järel, kui see on vajalik tehtud muudatuste tõttu;

15. märgib murega, et komisjoni suhtlus liikmesriikide parlamentidega on piiratud ja toimub õigusloomeprotsessis liiga hilja, mis omakorda piirab liikmesriikide parlamentide võimalusi seadusandlikke ettepanekuid mõjutada; nõuab tungivalt, et komisjon kutsuks liikmesriikide parlamente üles andma oma panuse juba varasemas etapis, st konsultatsioonide toimumise ajal;

16. on veendunud, et ametlik ja mitteametlik parlamentidevaheline dialoog õigusloomeprotsessi varasemas etapis on subsidiaarsuse põhimõtte nõuetekohaseks järgimiseks otsustava tähtsusega; märgib, et see võiks toimuda Euroopa Parlamendi liikmete ja riikide parlamentide liikmete vaheliste igakuiste või kord kvartalis toimuvate kohtumiste vormis protokolli nr 1 artikli 9 tähenduses;

17. kutsub komisjoni üles alati hoolikalt kaaluma, kas parem koordineerimine riiklike ametiasutustega oleks konkreetses valdkonnas parem lahendus kui uute riikidevaheliste asutuste loomine;

18. rõhutab parlamentide põhirolli demokraatia keskmes ning vajadust pidada kinni pädevuste selgest jaotamisest Euroopa liberaalse demokraatia eri tasandite, st kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi vahel, kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega, et tagada demokraatlik legitiimsus ja tõhus otsustusprotsess ning suurendada parlamentidevahelist usaldust ja koostööd eri tasanditel;

19. kutsub komisjoni üles võtma rohkem arvesse Euroopa Regioonide Komitee arvamusi, mis on esitatud subsidiaarsuse järelevalve võrgustiku kaudu, mis loodi selleks, et hõlbustada teabevahetust piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ning liidu vahel seoses mitmesuguste seadusandlike ettepanekutega, mis pärast nende vastuvõtmist mõjutavad otseselt neid haldusüksuseid ja nende vastutusalasse kuuluvaid poliitikavaldkondi;

Liikmesriikide parlamentide roll

20. rõhutab liikmesriikide parlamentide olulisust, tagamaks et EL järgiks subsidiaarsuse põhimõtet ning õigusloomeprotsess suurendaks ELi ja selle seadusandlike algatuste kehtivust ja demokraatlikku legitiimsust; rõhutab vajadust ELi õigusaktide jätkuva kontrollimise ja liikmesriikide parlamentide suurema osalemise järele aluslepingutes sätestatud mehhanismide, sealhulgas kollase ja oranži kaardi menetluste kaudu; ergutab liikmesriikide parlamente suurendama oma suutlikkust liidu meetmeid kontrollida ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete alusel tulemuslikult vaidlustada, tehes rangemat ja õigeaegsemat järelevalvet õigusaktide üle ja tagamaks, et iga seadusandlik algatus võtab

arvesse pädevuste tasakaalustatust ja jaotust liidu ja selle liikmesriikide vahel;

21. tuletab meelde, et liikmesriikide parlamendid teevad demokraatlikku kontrolli oma valitsuste üle, mis esindavad nõukogus liikmesriikide huve; rõhutab, et mõned liikmesriigid näevad ette oma riiklike ja/või piirkondlike parlamentide aktiivsema osalemise Euroopa õigusloomeprotsessis, kasutades näiteks parlamentaarset reservi; julgustab kõiki liikmesriike rakendama meetmeid, millega tagatakse riikide parlamentide aktiivsem osalemine riiklike seisukohtade kujundamisel, et tugevdada nõukogu arutelude demokraatlikku legitiimsust;

22. väljendab heameelt panuse üle, mille andis Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverentsi (COSAC)[15] LXXII täiskogu istung, kus soovitati tugevdada liikmesriikide parlamentide poolset subsidiaarsuse kontrolli, pikendades arvamuste esitamise kaheksanädalast tähtaega kümnele nädalale ja langetades kollase kaardi kasutamise künnise ühele neljandikule antud häältest;

23. nõuab liikmesriikide parlamentide rolli tugevdamist ELis, parandades läbipaistvust, dialoogi ja koostöömehhanisme riikide parlamentide ja komisjoni vahel; rõhutab, et kuigi liikmesriikide parlamentidel ei ole komisjoni suhtes selliseid ametlikke otseseid volitusi nagu Euroopa Parlamendil, tuleks nende poliitilist mõju tugevdada, et tagada komisjoni tegevuse suurem läbipaistvus ja legitiimsus;

24. usub, et liikmesriikide parlamentidele tuleks anda positiivsem ja ennetavam roll, näiteks luues rohelise kaardi menetluse, mis toimiks madalamate künnistega; kutsub lisaks üles pikendama aluslepingute järgmise läbivaatamise raames liikmesriikide parlamentidele protokolli nr 1 artikli 4 alusel põhjendatud arvamuste esitamiseks praegu kehtivat kaheksanädalast tähtaega 12 nädalani; tuletab meelde, et komisjon on juba ette näinud teatava paindlikkuse tähtaegades, jättes välja ajavahemiku 20. detsembrist kuni 10. jaanuarini;

25. kordab vajadust tugevdada ELi kaasseadusandjate struktuurset koostööd riiklike, piirkondlike ja kohalike seadusandjatega; rõhutab, et sellega seoses on olnud oluline roll Euroopa parlamentaarsel nädalal ja parlamentidevahelistel komisjonide kohtumistel; on veendunud, et iga-aastase Euroopa parlamentaarse nädala laiendamine võimaldaks Euroopa Parlamendi liikmetel, Euroopa Komisjoni volinikel ja nõukogu eesistujariikide ministritel külastada kõiki riiklikke ja asjakohasel juhul piirkondlikke parlamente, et koos

---

15 https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8930500d90193061cc8e70006/LXXII%20COSAC%20Contribution%20EN.pdf.

kohalike parlamendiliikmetega liidu tegevuskava arutada ja seda neile selgitada;

26. teeb ettepaneku alustada arutelu liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahelise poliitilise ühisdeklaratsiooni või raamlepingu koostamise üle seoses kavandatava Euroopa parlamentaarse nädala korraldamisega, et luua poliitilisel, institutsioonilisel ja haldustasandil sidusam koostööraamistik; on seisukohal, et kavandatav Euroopa parlamentaarne nädal peaks lähtuma praegustest ja varasematest foorumitest, nagu parlamentaarne nädal Euroopa poolaasta konverentsi ning Euroopa Liidu stabiilsuse, majanduse koordineerimise ja juhtimise teemalise parlamentidevahelise konverentsi ning Euroopa tuleviku konverentsi raames; on peale selle veendunud, et kui liikmesriikide erakonnad ja Euroopa Liidu fraktsioonid ELi parlamentidevahelise koostöö raames kohtuvad ja sarnaste poliitiliste vaadetega inimesed saavad mõtteid vahetada, tekib Euroopa Liidus poliitiline arutelu, millel on omaette lisaväärtus;

27. on seisukohal, et kollase kaardi menetluse piiratud kasutamine ja oranži kaardi menetluse ebatõhusus näitavad, et võimalusi täiustamiseks on ja menetluste piirangud on tingitud sellest, et menetlusel puudub komisjoni seadusandlikele ettepanekutele siduv mõju; on seisukohal, et sellega seoses on võimalik saavutada liikmesriikide parlamentide vahel parem koordineerimine; rõhutab, et parem koostöö liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahel tooks kaasa aktiivsema osalemise ELi seadusandlike ettepanekutega tehtavas töös ning et koostöö riikide valitsuste kui vahendajate kaudu suurendaks liikmesriikide parlamentide rolli ELi õigusaktide kujundamisel;

28. rõhutab piirkondlike ja kohalike kogukondade tähtsust ning kutsub komisjoni üles uurima võimalusi, kuidas nende panust seadusandlikes ettepanekutes ja kehtivate ELi õigusaktide hindamises paremini arvesse võtta; on sellega seoses seisukohal, et komisjon peaks hõlbustama avalike konsultatsioonide korraldamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et suurendada asutuste ja kodanike osalemist ELi poliitikakujundamises;

29. julgustab ELi institutsioone ja seadusandlike volitustega piirkondlikke parlamente üksteisega aktiivsemalt koostööd tegema ja otse suhtlema, järgides täielikult liikmesriikide parlamentide rolli ja pädevusi; nõuab, et liikmesriikide parlamendid lisaksid seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide põhjendatud arvamused oma lõplikesse põhjendatud arvamustesse, mis saadetakse Euroopa Parlamendi presidendile, nõukogu eesistujale ja komisjoni presidendile, kui see mõjutab piirkondlikke ainupädevusi; kinnitab, et ELi lepingu artikliga 12 ja protokolliga nr 1 antakse liikmesriikide parlamentidele õigus saada teavet otse ELi

institutsioonidelt; teeb ettepaneku laiendada õigust saada teavet ka seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele;

30. kutsub komisjoni üles kooskõlas Draghi aruandes esitatud soovitustega algatama kogu ELi hõlmavat uurimist, et teha kindlaks põhjused, miks liikmesriikide parlamendid kasutavad vähe neile antud õigust teha subsidiaarsuskontrolli, ja neid põhjuseid analüüsida; julgustab komisjoni kasutama riiklike ja piirkondlike ametiasutuste eksperditeadmisi ja kogemusi ELi õigusaktide ülevõtmisel ja rakendamisel;

Euroopa Liidu Kohtu roll

31. rõhutab, et Euroopa Liidu Kohtul on oluline roll subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamisel ja tõlgendamisel ELi õigusraamistikus; rõhutab, et alates subsidiaarsuse põhimõtte kehtestamisest üldpõhimõttena ei ole Euroopa Liidu Kohus teinud subsidiaarsuse põhimõtte suhtes põhjalikku kohtulikku kontrolli; peab kahetsusväärseks, et kohtujuristid on oma arvamustes subsidiaarsusega seotud väidetega vähe tegelenud;

32. hoiatab, et Euroopa Liidu Kohtu ilmne vastumeelsus kontrollida subsidiaarsuse põhimõtte järgimist võib viia selleni, et liikmesriigid ei soovi üldse Euroopa Liidu Kohtu poole pöörduda;

33. soovitab komisjonil liikmesriikidega konsulteerides tagada, et valitsused esitaksid tõendid seadusandlike volitustega riiklike ja piirkondlike parlamentide seisukohtade arvessevõtmise kohta;

34. võtab teadmiseks asjaolu, et Euroopa Liidu Kohtu puhul on tajuda vastumeelsust tagada jõuliselt subsidiaarsuse põhimõtte kui ELi seadusandlike meetmete sisulise piirangu järgimist;

35. rõhutab, et Euroopa Liidu Kohus on jagatud pädevusse kuuluvate küsimuste tõlgendamisel samuti seotud subsidiaarsuse põhimõttega, kuna õigusaktide kohtulik tõlgendamine on õigusloome;

36. võtab teadmiseks Euroopa Liidu Kohtu tõlgenduse, et ühe või mitme liikmesriigi erilise olukorra arvestamata jätmine seadusandliku algatuse hindamisel ei ole proportsionaalsuse põhimõtte rikkumine[16]; rõhutab, et liikmesriikide eripärad on olulised ELi kui terviku jaoks õigusaktide koostamisel;

37. väljendab muret seoses Euroopa Liidu Kohtu otsusega, mille kohaselt ei saa mõjuhinnangu tegemata jätmist pidada proportsionaalsuse

---

16 Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 18. juuni 2015, Eesti Vabariik *vs*. Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, C-508/13, ECLI:EU:C:2015:403.

põhimõtte rikkumiseks[17]; kutsub komisjoni üles tegema mõjuhinnanguid alati ja tagama, et seadusandliku ettepaneku kohaldamisala muutumisel teeks komisjon uue mõjuhinnangu;

38. rõhutab, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimine on väga oluline, et kodanikud usaldaksid ELi ja selle õigusakte, samuti tuleks neist põhimõtetest üldsust paremini teavitada konkreetsete seadusandlike algatustega seotud teavitustegevuse raames;

39. kordab, et mõjuhinnangud peaksid põhinema täpsel, objektiivsel ja täielikul teabel; peab seetõttu oluliseks, et ELi kaasseadusandjad koguksid teavet kohalikelt ja piirkondlikelt omavalitsustelt, kes suudavad anda eri küsimustes kõige täpsemat teavet;

40. nõuab liikmesriikide parlamente käsitlevat uuringut, et hinnata, millised tegurid mõjutavad kollase kaardi menetluse kasutamist ja kuidas nad tajuvad subsidiaarsuse põhimõtte järgimist ELi otsustusprotsessis;

41. peab asjakohaseks riiklike seadusandlike organite seas uuringu tegemist, et koguda neilt tagasisidet subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta; teeb seetõttu ettepaneku, et komisjon teeks sellise uuringu, et teha kindlaks, millistes valdkondades ja millises ulatuses peavad riiklikud seadusandlikud organid olema muutuste eestvedajad;

Lõppmärkused

42. nõuab subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete selgemat ning sidusamat määratlemist ja kohaldamist, võttes arvesse rakkerühma välja töötatud nn aktiivse subsidiaarsuse lähenemisviisi ja tagades, et kõikidel ELi institutsioonidel oleks õigusloomeprotsessis nendest aluspõhimõtetest ühine arusaam; teeb ettepaneku alustada arutelu aluslepingute võimaliku tulevase läbivaatamise raames subsidiaarsuse kohtu loomise üle;

43. nõuab lünkade kõrvaldamist, et suurendada läbipaistvust komisjoni seadusandlike ettepanekute ettevalmistamisel, sealhulgas liikmesriikide parlamentide varasemat kaasamist, et tagada subsidiaarsusega seotud küsimuste asjakohane käsitlemine;

44. kinnitab Draghi aruande järeldust, et ELi poliitika ja seadusandlik tegevus peaks keskenduma valdkondadele, kus ELil on ka tegelikkuses suurem lisandväärtus võrreldes riikliku või piirkondliku tasandi poliitikameetmetega; nõuab tungivalt, et ELi institutsioonid

---

17 Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 3. detsember 2019, Tšehhi Vabariik *vs*. Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035.

kohaldaksid poliitikakujundamisel enesepiiramise põhimõtet, valides hoolikamalt tulevasi algatusi ja ühtlustades olemasolevaid õigusakte;

45. on seisukohal, et kehtivaid ELi õigusakte tuleks korrapäraselt hinnata, pidades silmas nende proportsionaalsust ja piisavust praegusele tegelikkusele; rõhutab, et tehisintellektil võib olla oluline roll õiguslike vastuolude või ebaproportsionaalse mõju tuvastamisel, hõlbustades seeläbi nõuete täitmist ja tegeleda kohaldataval juhul ebaproportsionaalsuse küsimusega;

46. teeb ettepaneku, et kõiki parlamentidevahelise tegevuse vorme, mille riikide parlamendid ja Euroopa Parlament on Lissaboni lepingu protokolli nr 1 raames välja töötanud (COSAC, IPEX, ECPRD jne), tuleks paremini kasutada ja sünergiliselt lõimida, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid paremini kohaldada;

47. juhib tähelepanu sellele, et kuna liidu kodanikud valivad Euroopa Parlamendi liikmed otse, on parlemendiliikmetel suured volitused ELi õigusloomekava koostamisel; kohustub kasutama ELi toimimise lepingu artikli 225 kohast algatusõigust, et teha ettepanek õigusaktide kehtetuks tunnistamiseks, et vähendada regulatiivset koormust, järgides täielikult subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid;

48. kordab, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimine hõlbustab paremat õigusloomet ning vähendab regulatiivset koormust ja bürokraatiat; nõuab kindlalt, et enne seadusandliku ettepaneku tegemist peaks komisjon hindama seda, kas taotletavat positiivset mõju on võimalik saavutada kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil, ning et juhul, kui ei ole kindel, milline tasand on kõige sobivam meetmete võtmiseks, peaks kehtima ümberlükatav eeldus madalamate valitsustasandite kasuks;

49. rõhutab rakkerühma järeldusi, et komisjon ja kaasseadusandjad peaksid suunama oma tööd tõhusamale rakendamisele, selle asemel et võtta vastu uusi õigusakte või pidevalt muuta kehtivaid õigusakte valdkondades, kus kehtivad õigusaktid ei ole ajakohased ja/või hiljuti põhjalikult läbi vaadatud;

°

° °

50. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.